

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

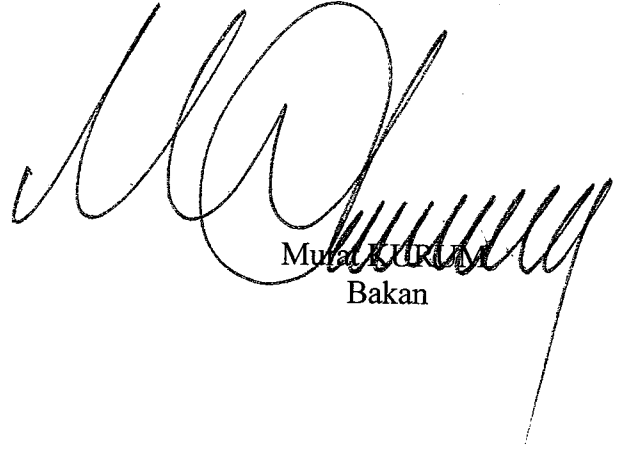
Sayı :30824082-610-13146504
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

28 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önermeleri incelenmiş olup, söz konusu önermelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat ULUSOY
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**SİVAS MİLLETVEKİLİ
SAYIN ULAŞ KARASU'NUN
TBMM 7/27264 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Seçim bölgem Sivas ili Koyulhisar ilçesi Şeyhler, Orta, Aşağıkale, Yukarıkale Mahalleleri ve Yalnıztepe köyü mevkiinde yapılması planlanan Hidroelektrik Santrali ile Yardımcı Kaynak Güneş Enerjisi İlavesi Projesi'nin çevreye, doğaya ve bölgedeki kıt ancak verimli tarım arazilerine ciddi zarar vereceği, halkın hayatının olumsuz yönde etkileyeceği gerekçeleri ile hem bölge halkının haklı şikayetine neden olmuş, hem de dava konusu olmuştur.

Projeye ilişkin Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) "Olumlu" kararı; çevresel etki değerlendirmesi sürecinin usulüne uygun yürütülmediği, proje alanında ormanlık alan, tarım arazileri, hayvancılık yapılan alanlar, yerleşim alanlarının bulunduğu, projenin çevreye, tarım alanlarına, hayvanlara, çevrede yaşayan insanlara a zarar vereceği gerekçeleriyle 2024 yılında Danıştay tarafından iptal edilmiştir.

Hazırlanan bilirkişi raporunda projenin bölge tarımına olumsuz etkisi "*Proje kapsamında GES-1 ve GES-2 alanları içerisindeki tarım yapılan alanlarının teraslamayla tarıma uygun hale getirilmiş oldukları gözlemlenmiş olup bu alanların eğiminin yaklaşık 943 ila 9010 civarında olduğu, literatürde bu tür arazilerin IV. Sınıf tarım arazisi kapsamında değerlendirildiği, bu nedenle yapılacak GES faaliyetlerinden ilgili tarım alanlarında yapılan üretimin sekteye uğrayacağı*" ifadeleriyle vurgulanmaktadır. Yine aynı raporda, "*Proje keşif esnasında çekilen dava konusu yere ait fotoğraflar incelendiğinde; proje alanı içerisinde yetiştirilen birçok ürünün susuz yetiştirilemeyeceği aşikardır. ... birçok alanın teraslama yapılmak suretiyle düzlendiği ve üretim yapıldığı, arazi eğimlerinin bu alanlarda 965'in bile altında olduğu görülmekte olup, GES faaliyetlerinden ilgili alanların zarar göreceği, tarımsal faaliyetlerin sekteye uğrayacağı, projenin uygulanacağı sahada arazi sahiplerince imar ihya faaliyetleri yapılarak (teraslama yöntemiyle) emek sarfettikleri, bu alanların tarıma daha elverişli hale getirildiği, projenin uygulanmaya başlanmasıyla söz konusu arazide tarımsal faaliyetlerin yürütülmesinin mümkün olmayacağı, Koyulhisar İlçesi genelinde ve proje sahası civarında tarımsal faaliyetlerin yürütüldüğü arazilerin kısıtlı olduğu, bölgede tarım dışı yürütülen gelir kaynaklı sanayi faaliyetlerinin az olması ve genel itibarıyla tarımsal ürün yetiştiriciliği yapılmak suretiyle gelir elde edildiği, tarım arazilerinde uygulanacak projelerde sosyo ekonomik yönden bölgeye sağlayacağı katkının göz önüne alınması gerektiği kanaati oluşmuştur*" denilmektedir.

Şüphesiz, doğa ile barışık Güneş Enerji Sistemleri ülkemizin ihtiyacıdır yapılmalıdır. Ancak; bölgedeki yamaçlar ve hazineye ait boş araziler yerine; büyüklüğü, şekli, tadı, kokusu ve aromasıyla diğer domateslerden ayrılan ve Türk Patent ve Marka Kurumu'ndan (TÜRKPATENT) coğrafi işaret tescil belgeli "Koyulhisar domatesinin" yetiştirildiği alanda bu projenin ısrarla yapılmak istenmesi bölge halkının haklı tepkisine neden olmaktadır. Projenin iptaline ilişkin davanın halen devam ediyor olmasına karşın, tesisin kurulabilmesi için gerekli olan taşınmazlarla ilgili kamulaştırmayla ilgili toplantı içinde tapu sahipleri 23 Nisan 2025 tarihinde, satın almaya ilişkin uzlaşma görüşmeleri için Sivas Merkez'de toplantıya davet edilmiştir.

Bu çerçevede;

1-"ÇED Olumlu" kararı mahkemece iptal edilen, bilirkişi raporunda "tarım alanlarında yapılan üretimin sekteye uğrayacağı, tarımsal faaliyetlerin yürütülmesinin mümkün

olmayacağı" açıkça ifade edilen ve geçimini sadece tarımdan ve arıcılıktan sağlayan bölge halkının haklı tepkileri olan GES projesinin yapılmak istenmesindeki ısrarın gerekçesi ve mevzuattaki yeri nedir?

2-Söz konusu GES projesine ilişkin olarak bölge halkından görüş ve önerileri alınmış mıdır? Bu görüş ve öneriler, Bakanlık yetkilileri tarafından incelenmiş, değerlendirilmiş midir?

3-Bölge halkının projeye ilişkin olumsuz görüş ve önerileri kamuoyuna yansımış, bilirkişi raporu ve ÇED iptaline ilişkin mahkeme kararı olmasına karşın, proje için kamulaştırma işlemlerinin gerekçesi ve mevzuattaki yeri nedir?

4-Projenin yapılacağı araziler "IV. Sınıf tarım arazisi" kapsamında olmasına karşın, projenin çevreye, insan sağlığına, tarım ve hayvancılığa, yeraltı ve yer üstü su kaynaklarına yönelik olumsuz etkilerin giderilmesi adına hangi önlemler alınmıştır?

5-Kurulmak istenen GES projesinin ekilebilir araziler üzerine değil de bölgedeki yamaçlar veya hazineye ait boş arazileri değerlendirilerek bölgeye ve ekonomiye kazandırılması neden düşünülmemiştir? Şirketin, kurmak istediği panellerden elde ettiği enerjiyi masrafsız olarak aktarma merkezinden, kurulumu kolay olacağı için Kelkit Çayı kenarındaki düz tarım arazilerini talep ettiği iddiası doğru mudur?

6-Önergenin yanıtlandığı tarih itibarıyla, 23 Nisan 2025 tarihinde gerçekleştirilmesi öngörülen satın almaya ilişkin uzlaşma görüşmelerinden hangi sonuçlar çıkmıştır?

7-Zaten çok kısıtlı tarım arazileri olan Koyulhisar'da, geçimini sadece tarım ve arıcılık üzerinden sağlayan vatandaşların karşılaşacağı mağduriyetler nasıl giderilecektir? Vatandaşın Söz konusu proje gerçekten kamu yararı adına mı, yoksa, şirketin çıkarları gözetilerek mi sürdürülmektedir?

CEVAP

Söz konusu güneş enerji santrali Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun 08.03.2020 tarih ve 31062 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanarak 01.07.2020 tarihinde yürürlüğe giren "*Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*" kapsamında yardımcı kaynak olarak belirlenmiştir.

Koyulhisar HES Yardımcı Kaynak Güneş Enerji Santrali İlavesi projesinin 7,6945 MWm/ MWe kapasiteyle devreye girmesi ile 19.128.000 kWh/yıl üretim yapabilecek ve ana kaynak kurulu gücü 72,9445 MWm/63 MWe olacaktır. Projeye ilişkin "Çevresel Etki Değerlendirme" süreci 25.05.2021 tarihinde başlatılmıştır. ÇED Başvuru Dosyası'nda 56,430 MWm/MWe kurulu güçte toplam 7 adet GES alanının değerlendirilmesi planlanmıştır. Ancak süreç içerisinde yapılan teknik çalışmalar doğrultusunda proje kurulu gücü 7,6945 MWm/MWe'ye planlanan ünite sayısı 2 adete düşürülmüştür. Böylece planlanan diğer 5 adet GES alanının kurulumundan vazgeçilmiştir. Yine halkın bölgedeki tarım faaliyetleri de bu GES alanlarının azaltılmasında önemli bir faktör olmuştur.

Proje ile ilgili Mahkeme tarafından verilen iptal kararı kapsamında hem Bakanlığımız hem de Sivas Valiliğince mevzuata uygun iş ve işlemler tesis edilmiştir. Akabinde söz konusu karara karşı temyiz yoluna başvurulması üzerine, ekte gönderilmekte olan, Danıştay 4. Dairesi'nin 18/09/2024 tarihli ve E.2024/1831-K.2024/4814 sayılı kararı ile temyiz başvurumuzun kabulü ile Sivas İdare Mahkemesi'nin 19/04/2024 tarihli ve E.2023/531-K.2024/410 sayılı kararının bozulmasına ve

davanın reddine kesin olarak karar verilmiştir.

Bakanlığımızda yürütülen ÇED süreci kapsamında Halkın Bilgilendirilmesi ve Sürece Katılımı Toplantısında, yürütülen ÇED süreci içerisinde ve Son Şekli Verilen Raporun Sivas Valiliğinde yürütülen askı süreci kapsamında da proje ile ilgili halkın görüş ve önerileri alınmış ve projenin Nihai ÇED Raporunda değerlendirilmiştir.

Söz konusu proje ile ilgili olarak oluşturulan komisyon üyeleri arasında Sivas Valiliği /İl Tarım ve Orman Müdürlüğü yer almakla birlikte, bahse konu komisyon tarafından; bölgenin mevcut çevresel özelliklerinin yanı sıra ekonomik ve sosyal özellikleri de (çevre ve insan sağlığı, bölgedeki tarım ve hayvancılık faaliyetleri, mevcut ve planlanan geçim kaynakları ve projenin bunlara etkileri vb. hususlar) dikkate alınarak, ayrıntılı irdelenmiştir. Projede yer alan İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu üyeleri kapsamında proje alanında gerekli incelemeler ve değerlendirmeler yapılmış olup, yine projeden kaynaklı çevresel tüm etkilere karşı alınacak önlemler projenin Nihai ÇED Raporunda yer almaktadır.

Projenin amacı; su kaynağından elektrik enerjisi üretimi yapan Koyulhisar HES'in yardımcı kaynak olarak güneş enerjisinden elektrik elde etmek amacıyla birleşik yenilenebilir elektrik üretim santrali olarak hizmet vermesidir. Bu sayede şebekeye aynı bağlantı noktasından bağlanan tamamı yenilenebilir birden fazla enerji kaynağından, tek bir üretim tesisinde elektrik üretmek mümkün olacaktır. Söz konusu güneş enerji santrali Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun 08.03.2020 tarih ve 31062 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanarak 01.07.2020 tarihinde yürürlüğe giren "*Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*" kapsamında yardımcı kaynak olarak belirlenmiştir.

Koyulhisar HES'in anlık üretim gücünün, lisans gücünden düşük olduğu durumlarda yardımcı kaynak olarak güneşten üretilen enerji ile HES ve GES anlık üretim toplamı, talep değerinin lisans gücünü aşmayacak şekilde çalışacaktır. Dolayısıyla 7,6945 MWm/ MWe kapasiteli Koyulhisar GES'in devreye girmesi ile; "*yenilenebilir*" olan tesis enerji üretim tipi "*birleşik yenilenebilir*" olacak Koyulhisar GES ana kaynak üretim tesisine 19.128.000 kWh/yıl katkı sağlayabilecek ve ana kaynak kurulu gücü 72,9445 MWm/63 MWe olacaktır. Projenin yardımcı kaynak olması nedeniyle EPDK'nın belirlediği mevzuat kapsamında yer seçiminde ana kaynak projesinin lisans alanı içerisinde ya da bitişiğinde yer alacak şekilde yer seçimi yapılması hususları önem arz etmektedir.